

Procés participatiu del Pla estratègic de millora de la compra pública

Propostes des de la mirada del Tercer Sector Social

Eix 1: una contractació pública eficient

Eix 1. Pregunta 1

Com es pot simplificar i agilitzar la tramitació dels contractes públics?

- Descripció:

Disposar d'un RELI fàcilment accessible i que sigui fàcil i ràpid d'actualitzar-ne la documentació. La informació hauria d'estar interconnectada amb altres plataformes (portal de contractació, etc.). La plataforma ha de ser un lloc on les empreses puguin penjar tota la informació que es requereix en un procediment de compra pública, incloses les declaracions que diverses administracions afegeixen a part del DEUC.

- Justificació:

El procediment de validació i actualització de la informació continguda per part de l'administració hauria de ser més àgil, per a no trobar-nos que si no està validada cal lliurar la documentació en paral·lel al òrgan contractant. En el cas que s'adjudiqui un contracte la informació del volum del contracte hauria de quedar incorporada i per tant indicada en la solvència econòmica de forma automàtica. Les solvències tant econòmiques com tècniques que s'exigeixen en els contractes haurien de ser exclusivament comprovables pels òrgans contractants amb la consulta al RELI sense haver d'enviar documentació annexa.

- Qui l'executa: Direcció General Contractació Pública.
- Termini per fer-se efectiva: De forma immediata.

Eix 1. Pregunta 1

Com es pot simplificar i agilitzar la tramitació dels contractes públics?

- Descripció:

Disposar de tutorials de funcionament del RELI (com es va fer en el seu moment amb el sobre digital) i d'una bústia de contacte per consultes per a que tant empreses com òrgans contractants puguin fer arribar els dubtes i per tant es pugui maximitzar el potencial de l'eina.

- Justificació:

El coneixement del RELI per part de les empreses s'ha fet a base d'assaig/error. Desconeixem si als òrgans contractants també. Donat per poder licitar és necessari estar inscrit al RELI, seria interessant poder formar-nos (empreses i entitats; òrgans de contractació) per tal de poder treure el màxim rendiment. A la vegada disposar d'una bústia de contacte que no sigui el 012, pot ajudar

a identificar quins són els aspectes o elements sobre els que hi ha més dubtes per millorar-ho o bé poder resoldre de forma ràpida situacions de dificultat en la gestió.

- Qui l'executa: Equip responsable del RELI.
- Termini per fer-se efectiva: De forma immediata.

Eix 1. Pregunta 2

Com haurien de ser les eines electròniques per fer-les més àgils i adaptades a la realitat de la gestió i tramitació dels contractes públics?

- Descripció:

Unificar els portals de presentació, gestió i tramitació de contractes públics.

- Justificació:

La dispersió de portals (públics i privats) que utilitzen els òrgans contractants provoquen complexitat tant a nivell de requeriments tècnics, com de requeriments de documentació i/o el procediment de participar en la licitació. Una finestreta única, així com un mateix sistema de notificació facilitaria a tothom la gestió de la tramitació. L'eina del Sobre Digital és una bona eina, estaria bé poder-la implementar arreu i que la tramitació també es pogués realitzar a través d'ella, no únicament la presentació.

- Qui l'executa: Direcció General de Contractació.
- Termini per fer-se efectiva: Al llarg de l'any 2021?

Eix 1. Pregunta 5

Com s'hauria d'organitzar la formació en compra pública, quins continguts i quins destinataris considereu clau?

- Descripció:

Formació conjunta destinada a equips de contractació però també a les unitats tècniques que treuen el servei a compra pública.

Contingut:

- Sobre el procés i procediment des del disseny base del servei (a partir de les característiques tècniques, de qualitat que l'equip tècnic dissenyi) i com aquesta ha de quedar reflectida en la memòria econòmica per a que sigui una proposta equilibrada entre obligacions tècniques del contracte i preu/cost que es licita durant la durada de la licitació.
- Tipus de criteris de valoració (de judici de valor, automàtics, fórmules) i redacció de clàusules.
- Afectació de la fórmula en els preus. Rebaixes.
- Sensibilització de la importància de primar la qualitat tècnica de determinats serveis, en comptes de l'estalvi econòmic.
- Mecanismes de seguiment dels contractes.
- Bones pràctiques de treball conjunt entre tècnics i intervenció/secretaris.
- Eines que posa a disposició la Direcció General de Contractació i la FMC i ACM.
- Justificació:

Pel que fa a serveis d'atenció a les persones la formació ha d'anar enfocada a explicar com es realitza el disseny base del servei (a partir de les característiques tècniques i de qualitat que l'equip tècnic dissenya) i com aquesta ha de quedar reflectida en la memòria econòmica del servei. A la

vegada és important que coneguin les implicacions que tenen algunes de les millores que es demanen a nivell automàtic, o la tipologia de fórmula que s'utilitza.

Seria interessant poder disposar de taules de treball també amb les entitats del sector dels serveis d'atenció a les persones per tal de conèixer les preocupacions i dificultats dels procediments.

- Qui l'executa:

Treball conjunt de la Direcció General de Contractació Pública juntament amb la FMC i l'ACM que tenen equips que assessoren als ens municipals.

- Termini per fer-se efectiva:

Els cursos de formació es podrien realitzar de forma periòdica per tal que les administracions en facin ús quan requereixin. De la mateixa manera al realitzar la programació anual de la compra pública, les unitats tècniques i els equips de contractació poden veure la necessitat d'actualitzar-se en aquest contingut.

Eix 1. Pregunta 6

Quines eines de treball requereixen els compradors públics per millorar la forma de contractar?

- Descripció:

Donar a conèixer als ens locals, equips tècnics, interventors, etc els recursos i eines que hi ha a la web de contractació de la Generalitat, que es molta i de molt bona qualitat (convenis d'aplicació, plecs, etc...)

- Justificació:

Sovint els equips tècnics demanen a les empreses/entitats models de plecs "que estiguin bé", o ens pregunten sobre quins convenis cal aplicar, etc. Cal visualitzar i difondre més la informació que existeix i seguir-la nodrint i actualitzant.

- Qui l'executa: Direcció General de Contractació Pública.
- Termini per fer-se efectiva: Immediatament.

Eix 2: una compra pública de béns i serveis de qualitat

Eix 2. Pregunta 7

Quins requisits o criteris s'haurien de tenir en compte a l'hora de seleccionar les empreses que poden participar en una licitació?

- Descripció:

Recuperar i incorporar en el marc de l'estratègia els criteris de selecció prèvia de licitadors que hi havia en el Projecte de Llei de Contractes de Serveis d'Atenció a les Persones; també, assegurar la reinversió dels beneficis i prioritzar el sense afany de lucre en la gestió de serveis públics. Igualment, reforçar la contractació reservada a Centres Especials de Treball i Empreses d'Inserció.

- Justificació: Potenciar el màxim retorn social i l'eficiència dels recursos públics.
- Qui l'executa: S'ha de legislar des del govern

- Termini per fer-se efectiva: Immediatament.

Eix 2. Pregunta 7

Quins requisits o criteris s'haurien de tenir en compte a l'hora de seleccionar les empreses que poden participar en una licitació?

- Descripció:

Assegurar expertesa i trajectòria organitzativa en la tipologia de servei objecte de contractació.

- Justificació:

Garantir la qualitat de servei i la correcta supervisió, control i seguiment dels contractes per part de les estructures organitzatives.

- Qui l'executa: òrgans de contractació
- Termini per fer-se efectiva: Immediatament.

Eix 2. Pregunta 8

Com es pot millorar la valoració de les ofertes que presenten els licitadors per garantir la millor relació qualitat-preu?

- Descripció:

Explicar i difondre que els serveis d'atenció a les persones (educatius, de salut, de serveis socials, etc.) poden regular-se a través de fórmules no contractuals tipus concertació social o bé gestió delegada. Pels serveis de la xarxa pública de serveis socials ja existeix un decret que regula el concert social i la gestió delegada (Decret 69/2020) que, si bé no assoleix les expectatives del Tercer Sector Social, estableix el marc regulador d'aquestes fórmules no contractuals. Igualment, el Parlament de Catalunya – i el Govern – s'han compromès a desenvolupar una Llei catalana d'Acció concertada de serveis públics de caràcter social, tal com ve demanant el Tercer Sector Social des de fa anys. Pel Tercer Sector Social, l'objectiu és doble: assegurar l'excel·lència en l'atenció a les persones i garantir el sense afany de lucre en la gestió dels serveis públics.

- Justificació:

Excloure aquesta tipologia de serveis del marc de contractació pública possibilita que el preu deixi de ser un factor decisiu en l'adjudicació. La competitivitat és única i exclusivament en base a la qualitat de servei. A través de sistemes d'acreditació, i sempre que es compleixin els requisits establerts, els òrgans de contractació disposen de major llibertat de selecció.

A la vegada cal definir com s'actualitza el preu del servei quan la durada és llarga, per tal que els increments del cost de vida, així com increments de conveni dels professionals, no suposin una disminució de la qualitat del servei que es presta.

- Qui l'executa:

Parlament de Catalunya, Govern. Direcció General de Contractació Pública juntament amb FEM i ACM fent acció de difusió i sensibilització als òrgans de contractació.

- Termini per fer-se efectiva: D'ara fins a final 2021.

Eix 2. Pregunta 8

Com es pot millorar la valoració de les ofertes que presenten els licitadors per garantir la millor relació qualitat-preu?

- Descripció:

Preveure sistemes de revisió de preus en base a l'increment del cost de la vida i de les millores laborals acordades a través de la negociació col·lectiva sectorial.

- Justificació:

Promoure la qualitat de l'ocupació i adequar els costos dels serveis a la realitat.

- Qui l'executa: òrgans de contractació
- Termini per fer-se efectiva: Immediatament

Eix 2. Pregunta 8

Com es pot millorar la valoració de les ofertes que presenten els licitadors per garantir la millor relació qualitat-preu?

- Descripció:

Incorporar en les viabilitats de les memòries prèvies a la licitació el cost que suposa l'aplicació de les millores que automàtiques vinculades a qualitat.

- Justificació:

En les memòries prèvies a la licitació no s'incorporen quin són els costos associats a l'aplicació d'alguns dels criteris de qualitat que donen puntuació de caràcter automàtic. Si per exemple hi ha com a millora, l'increment de les hores de formació per tots els perfils de professionals, està clar que aquesta millora té cost. Si no es contempla en els estudis previs, això afecta tant al marge de l'empresa com a la capacitat de rebaixa econòmica en la proposta de preu. Per tant creiem convenient que en l'escandall de costos hi hagi els costos de la prestació del servei, com les millores que tenen cost econòmic. Es podria elaborar una directriu d'aplicació.

- Qui l'executa: Equips que assessoren a les unitats tècniques per l'elaboració dels plecs.
- Termini per fer-se efectiva: Immediatament

Eix 2. Pregunta 8

Com es pot millorar la valoració de les ofertes que presenten els licitadors per garantir la millor relació qualitat-preu?

- Descripció:

Tal com ja estableix el Codi de Bones Pràctiques en la Contractació de Serveis d'Atenció a les Persones (2015) fer constar en els documents que regeixin la contractació pública la inadmissió de millores consistentes, directa o indirectament, en hores de servei sense cost o les que tinguin a veure amb actuacions necessàries o indispensables per a la prestació del servei objecte de contractació.

- Justificació:

Aquestes millores no es preveuen en el preu de licitació i tenen un impacte econòmic evident que distorsiona la relació qualitat-preu.

- Qui l'executa: Equips que assessoren a les unitats tècniques per l'elaboració dels plecs.
- Termini per fer-se efectiva: Immediatament

Eix 2. Pregunta 8

Com es pot millorar la valoració de les ofertes que presenten els licitadors per garantir la millor relació qualitat-preu?

- Descripció:

Davant d'una mateixa tipologia de producte/servei tenir un criteri comú (fórmula de càlcul del preu) per a totes les administracions.

- Justificació:

Existeixen fórmules de càlcul de la puntuació de preu molt agressives i d'altres que no ho són tant, fent que la puntuació tècnica tingui molt poca rellevància. Proposem que s'estableixi un mateix criteri per a anàlisi de la puntuació tècnica i econòmica en funció del tipus de servei. Una alternativa també pot ser la difusió i formació de les unitats de contractació tant de la Generalitat com en els ens locals de la Directriu 1/2020 de valoració d'ofertes, acompanyant-ho d'exemples pràctics i estudis elaborats sobre l'impacte de les fórmules en els resultats globals de les licitacions.

- Qui l'executa: Direcció General de Contractació Pública conjuntament amb FEM i ACM.
- Termini per fer-se efectiva: Immediatament.

Eix 2. Pregunta 8

Com es pot millorar la valoració de les ofertes que presenten els licitadors per garantir la millor relació qualitat-preu?

- Descripció:

Incorporar la innovació de les empreses com requisit de solvència i/o en criteris automàtics de valoració vinculats a la qualitat de la prestació.

- Justificació:

La innovació en serveis de prestació de la xarxa pública és un element que garanteix l'actualització, anàlisi del servei per adequar-ho al màxim a les necessitats de la comunitat. Incorporar a la solvència el volum anual destinat a innovació pot ser un requisit per seleccionar les empreses. Una altra opció pot ser incorporar com a millora automàtica vinculada a la qualitat el compromís de portar a terme recerca, o proves pilot, o formar als professionals en metodologies innovadores.

- Qui l'executa: Equips que assessoren a les unitats de contractació. Direcció General de Contractació proposant models de redacció de clàusules per a que les administracions puguin tenir elements de mostra.
- Termini per fer-se efectiva: Entre 2021-2022

Eix 2. Pregunta 10

Quins canvis organitzatius, tecnològics o normatius farien falta per assegurar-se que els contractes s'executen correctament per part del contractista?

- Descripció:

Creació d'una plataforma on es recullin/ llistin els requisits i obligacions del contracte (també aspectes qualitatius). I on es pugui anar alimentant la documentació i la informació. Visible per l'empresa adjudicatària i l'òrgan contractant i la persona responsable d'execució del contracte.

- Justificació:

De la mateixa manera que s'ha creat una plataforma per la gestió i presentació d'ofertes, poder disposar d'una plataforma on txequejar i reportar la informació qualitativa, documental,

quantitativa o econòmica, seria molt adient. A la vegada aquesta plataforma hauria d'anar acompanyada d'un seguiment real dels requeriments i obligacions del contracte i aplicació de sancions si s'incompleixen.

- Qui l'executa: Direcció General de Contractació Pública juntament amb Departament d'Economia.
- Termini per fer-se efectiva: Finals 2022

Eix 3: utilitzar la contractació per fer polítiques públiques

Reflexió prèvia a les propostes d'aquest eix:

- Per poder utilitzar la contractació amb el fi de fer polítiques públiques, primer caldria conèixer quina és la política pública que es vol aconseguir. D'aquesta manera es podria veure quines són les mesures més adequades i quina és l'estratègia a establir.
- Un cop estan definides les polítiques públiques que es volen impulsar, seria interessant poder generar espais de col·laboració pública - privada per a poder treballar propostes/ disseny de serveis/ disseny de prototips-proves pilot que puguin donar resposta a les necessitats.

Eix 3. Pregunta 15

Com es pot millorar la inserció de persones en risc d'exclusió mitjançant la contractació pública?

- Descripció:

Reforçar la contractació reservada amb CETS i Empreses d'Inserció. Fer difusió/accions de sensibilització a les administracions d'aquesta tipologia de contracte.

- Justificació:

Blindar determinats contractes i i/o prestació de serveis (missatgeria, neteja, jardineria, manipulats...) per empreses que ocupen i prioritzen un acompanyament a les persones amb discapacitat, salut mental i/o en situació de risc d'exclusió. A partir de la programació programada per cada anualitat establir quins contractes poden ser susceptibles de contractes reservats.

- Qui l'executa: Direcció General de Contractació Pública conjuntament amb Plataformes del sector de l'economia social.
- Termini per fer-se efectiva: D'ara fins el 2021.

Eix 3. Pregunta 15

Com es pot millorar la inserció de persones en risc d'exclusió mitjançant la contractació pública?

- Descripció:

Crear un registre públic dels CETS de Catalunya reconeguts com a CETIS i que es pugui acreditar aquesta condició als òrgans de contractació pública locals mitjançant consulta o certificat d'aquest registre públic.

- Justificació:

Així és com funcionava abans l'accés als contractes reservats a CETs, quan no hi havia la diferenciació entre CET mercantil i CET d'iniciativa social, que considerem positiva però de difícil aplicació en la pràctica de la contractació pública de les AAPP locals.

- Qui l'executa: Departament de Treball, Afers Socials i Famílies i Direcció General de Contractació Pública.
- Termini per fer-se efectiva: D'ara fins el 2021.

Eix 3. Pregunta 15

Com es pot millorar la inserció de persones en risc d'exclusió mitjançant la contractació pública?

- Descripció:

Incorporar dins del proposta de criteris de valor quin serà el procediment de selecció, contractació, acompanyament i formació de les persones en risc per al manteniment del lloc de treball.

- Justificació:

Un dels elements a potenciar és que la inserció laboral no únicament sigui un criteri automàtic, sinó que es treballi per tal que les persones tinguin una contractació estable en el temps, i se'ls acompanyi per a que puguin formar-se i adquirir noves capacitats. L'objectiu no és únicament que la persona tingui un contracte, sino que pugui mantenir-lo i per tant el risc d'exclusió es redueixi fins a desaparèixer.

Per aquest motiu caldria realitzar una campanya de sensibilització als òrgans contractants o bé redactar clàusules tipus o criteris de valoració que vagin en aquesta línia i que es puguin oferir com a recurs en les pàgines d'assessorament per l'elaboració de plecs.

- Qui l'executa: Equips que assessoren a les unitats de contractació. Direcció General de Contractació proposant models de redacció de clàusules per a que les administracions puguin tenir elements de mostra
- Termini per fer-se efectiva: Finals 2021

Eix 3. Pregunta 16

Com incorporar obligacions de caràcter social en els contractes públics en relació a les persones treballadores de les empreses contractistes?

- Descripció:

Sempre que sigui possible i les característiques del contracte o servei ho permetin, incorporar com a condicions d'execució del contracte disposar de projectes específics de caràcter social: violència de gènere, atenció persones LGTBI, persones en procés de malaltia crònica, teletreball, etc. Caldrà incloure en el pressupost de licitació els costos associats a aquestes condicions d'execució.

- Justificació:

Actualment les obligacions de caràcter social són elements força comuns inclosos en la normativa laboral (pla d'igualtat, mesures conciliació), etc. Sempre que sigui possible i les característiques del

contracte o servei ho permetin, proposem incorporar mesures més innovadores per tal d'avançar en els drets de les persones treballadores. Aquestes poden anar acompanyades de sistemes de revisió/seguiment de mesures de les accions executades, i del seu impacte en la prestació de servei.

- Qui l'executa:

Equips que assessoren a les unitats de contractació. Direcció General de Contractació Pública.

Termini per fer-se efectiva: Finals 2021

Eix 3. Pregunta 17

Com es pot fomentar i facilitar la participació de les petites i mitjanes empreses i les entitats del tercer sector en els contractes públics?

- Descripció:

Incorporar criteris alternatius per valorar la capacitat de finançament (solvència econòmica) per altres vies i que no sigui únicament a través de constituir unions temporals d'empreses.

- Justificació:

Per incrementar les possibilitats de les entitats més petites, caldria pensar i establir nous mètodes de solvència (per exemple: que alguna empresa avaluï sense necessitat d'establir UTE, o acreditar mitjançant informes d'auditories d'estat de salut de la empresa).

- Qui l'executa: Direcció General de Contractació Pública.
- Termini per fer-se efectiva: Quan es consideri.

Eix 3. Pregunta 18

Quines mesures vinculades a la compra ètica es poden incorporar en els contractes públics?

- Descripció:

Excloure per a la contractació durant un període limitat les empreses sancionades per infraccions de caràcter molt greu.

- Justificació:

Entenem la compra ètica no únicament com l'obligació de l'empresa a comprar productes de comerç just, o de KM 0, o fer el pagament o cobrament del servei a través de banca ètica... sinó també com que la tria de l'empresa o entitat també compleixi certs requisits a nivell ètic. Incloure en les prescripcions administratives del procediment de compra pública altres alternatives.

- Qui l'executa: les unitats de contractació de cada organisme.
- Termini per fer-se efectiva: Quan es consideri.

Eix 3. Pregunta 19

Com es pot reactivar l'economia arran de la pandèmia de la COVID 19 mitjançant la contractació pública?

- Descripció:

Incloure en tots els contractes nous una clàusula que garanteixi l'assumpció de les despeses generades per l'aplicació de mesures de seguretat per la COVID19, i l'equilibri financer del contracte en el cas d'haver de realitzar ajustaments en la prestació. A la vegada garantir-ho també

pels contractes que estan en vigor. Aquesta proposta està en la línia del què ja estableix la Instrucció 2/2020 però cal que es faci extensiva als ens locals, assegurant la seva aplicació.

- Justificació:

Si no s'inclou aquesta clàusula moltes empreses no podran assumir les despeses que els canvis normatius han generat (tant d'obligació de mesures, com de reducció de prestació de servei, etc). Es posarà en perill empreses i entitats que estan prestant serveis i per tant també afectarà en les compres i inversions que aquestes empreses puguin plantejar.

- Qui l'executa: Direcció General de Contractació Pública. Entitats municipalistes: ACM i FMC
- Termini per fer-se efectiva: Immediatament

Eix 3. Pregunta 19

Com es pot reactivar l'economia arran de la pandèmia de la COVID 19 mitjançant la contractació pública?

- Descripció:

Inclusió en els indemnitzacions per suspensió de contractes els costos d'estructura de les empreses i entitats (actualment no previst)

- Justificació:

Sostenibilitat de les empreses i entitats; i reconeixement dels costos d'estructura per la prestació dels serveis.

- Qui l'executa: Estat. Govern Generalitat. Direcció General de Contractació Pública. Entitats municipalistes: ACM i FMC
- Termini per fer-se efectiva: Immediatament

Eix 4: una compra pública íntegra i transparent

Eix 4. Pregunta 23

Com es poden implicar els licitadors i els contractistes en les bones pràctiques en la contractació pública?

- Descripció:

Creació d'una sessió de treball/formació anual on es recullin bones pràctiques tant per part de licitadors com per contractistes.

- Justificació:

La formació permanent, així com la recerca, les proves pilot per posteriorment compartir l'experiència en jornades formatives de caràcter anual als diferents territoris, permet anar professionalitzant i poder compartir estratègies. A la vegada pot servir per poder donar visibilitat a la feina que es realitza tant des de la Direcció General de Contractació Pública, com els organismes que fan suport als ens locals.

- Qui l'executa: conjuntament direcció general de contractació pública, FEM i ACM.
- Termini per fer-se efectiva: en un parell d'anys